

ТОГТООЛ

2026 оной апрелин 30

№ 204

Улаан-Үдэ хото

**Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын зарим хуули ёноной
шиидхэбэринүүдтэ хубилалтануудые оруулха тухай**

Буряад Уласай Засагай газарай гуримшуулгын зарим хуули ёноной шийдхэбэринүүдые Буряад Уласай Засагай газарай мүнөө үеын хуули ёнонуудтай зохилдуулха зорилготойгоор, Буряад Уласай Засагай газар **т о г т о о л**:

1. «Буряад Уласай Эд зөөрин ба газарай харилсаануудай яаман тухай» Буряад Уласай Засагай газарай 2007.10.09-нэй № 304 тогтоолоор баталагдаһан Дүримдэ иимэ хубилалтануудые оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай 2008.04.30-ай № 221, 2009.10.16-ай № 389, 2010.06.07-ой № 223, 2010.07.21-эй № 296, 2010.08.05-ай № 326, 2010.12.03-ай № 529, 2011.03.04-эй № 91, 2012.04.04-эй № 177, 2012.07.26-ай № 449, 2012.08.24-эй № 498, 2012.11.26-ай № 694, 2013.10.04-эй № 516, 2014.06.17-ой № 275, 2014.10.13-ай № 496, 2015.02.27-ной № 84, 2016.01.14-эй № 5, 2016.02.16-ай № 49, 2016.05.13-ай № 194, 2016.06.23-ай № 270, 2016.09.06-ай № 420, 2016.12.08-ай № 564, 2016.12.09-эй № 566, 2017.03.10-ай № 88, 2018.08.15-ай № 451, 2018.09.24-эй № 521, 2018.11.22-ой № 660, 2019.04.11-эй № 181, 2019.05.08-ай № 229, 2019.06.17-ой № 320, 2020.07.20-ой № 431, 2021.05.20-ой № 231, 2021.12.24-эй № 773, 2022.04.01-эй № 172, 2022.06.27-ой № 382, 2024.04.27-ой № 244, 2025.02.07-ой № 78, 2025.04.14-эй № 222, 2025.05.15-ай № 280, 2026.01.26-ай № 34 тогтоолнуудай найруулгаар):

1.1. 3.4 пункт иимэ найруулгаар бэшэхэ:

«3.4. Буряад Уласай гүрэнэй хэрэглэмжэдэ орохо Буряад Уласай Засагай газарай газарай участогуудые абаха тухай захирамжануудай түлэбүүдые холбоото улсасай хуули ёнонд үндэхэлэн бэлдэнэ, мүн баһа хүдөө ажахын нуга сабшалангуудтай холбоотой газарнуудһаа бэшэ, нютагай удха шанартай ашагта малтамалнуудтай газарай участогуудые абаха зорилготойгоор.».

1.2. Пункт 3.6 пункт иимэ найруулгаар бэшэхэ:

«3.6. Иимэ янзын газар нүгөө янзада оруулха тухай зууршалга

хаража үзэхэдөө:

3.6.1. Иймэ газарнууды нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай гү, али нүгөө янзада оруулхаһаа арсаха тухай шийдхэбэринүүды абана.

3.6.2. Буряад Уласай хуули ёһонуудай түлэбүүды бэлдэхэ үедөө, хүдөө ажахын шэглэлэй газарнууды нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай хараада абан.».

2. «Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ газарнууды болон эдэ газарнуудай бүридэлдэ ородог газарнуудай участогууды нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай» Буряад Уласай Засагай газарай 2005.09.20-ой № 311 тогтоолдо иймэ хубилалтанууды оруулха (Буряад Уласай Засагай газарай 2010.01.12-ой № 1, 2011.12.06-ай № 637, 2015.07.07-ой № 340, 2016.12.09-эй № 566, 2018.11.22-ой № 660, 2024.04.26-ай № 238 тогтоолнуудай найруулгаар):

2.1. 1-дэхи пункт иймэ найруулгаар бэшэхэ:

«1. Буряад Уласай дэбисхэр дээрэ Буряад Уласай зөөридэ байһан газарнууды болон эдэ газарнуудай бүридэлдэ ородог газарнуудай участогууды, холбоото уласай мэдэлдэ байһан газарһаа бэшые, нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулдаг түлөөлгэтэ эмхи зургаан болбол Буряад Уласай Эд зөөрин ба газарай харилсаануудай яаман гэжэ тодорхойлоод, Буряад Уласай хуули ёһоор хүдөө ажахын шэглэлэй гү, али иймэ газарнуудай тоодо ородог газарнууды нэгэ янзаһаа нүгөөдэ янзада оруулха Буряад Уласай хуули ёһоной түлэб бэлдэхэ (саашадаа – газар ондоо янзада оруулха Буряад Уласай хуули ёһоной түлэб), газарнууды гү, али эдэ газарнуудай бүридэлдэ байһан газарнуудай участогууды нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулдаг шийдхэбэри абадаг (саашадаа – нүгөө янзада оруулдаг шийдхэбэри), үгы гэбэл, газарнуудай бүридэлдэ байһан газарнуудай участогууды нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулхаһаа арсаһанай шийдхэбэри (саашадаа – нүгөө янзада оруулхаһаа арсаһанай шийдхэбэри).».

2.2. 2-дохи пункт иймэ найруулгаар бэшэхэ:

«2. Гүрэнэй зөөри хубаарилхаһаа урид газар ондоо янзада оруулха гү, али гүрэнэй зөөридэ байһан газар гү, али газарай бүридэлдэ байһан газарай участогууды ондоо янзада оруулха гү, али оруулхаһаа арсаһан тухай зууршалга хаража үзэхэдөө, Оросой Холбоото Уласай, холбоото уласай мэдэлдэ байдаг газарһаа бэшэ, нютагай засагай байгууламжанууд, Буряад Уласай Эд зөөрин ба газарай харилсаануудай яаман энэ ажал бээлүүлнэ.».

2.3. 3-дахы пункт иймэ найруулгаар бэшэхэ:

«3. Газарнууды нэгэ янзаһаа нүгөөдэ янзада оруулха гү, али иймэ газарнуудай бүридэлдэ байдаг газарай участогууды нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха түлөөлгэтэ ажал Буряад Уласай Эд зөөрин ба газарай харилсаануудай яаман энэ ажал бээлүүлнэ:

3.1. Газарнууды гү, али эдэ газарнуудай бүридэлдэ байдаг газарай

участогуудые нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай зоной *(оной зууршалганууд) зууршалга хабсарагдаһан дансануудтайгаар, болон хаража үзэххэһөө арсаһан байбалынь, холбоото уласай хуули ёһоной үндэһэнэй шалтаг элирүүлхэ.

3.2. Газарнуудые гү, али эдэ газарнууай бүридэлдэ байдаг газарай участогуудые, хүдөө ажахын шэглэлэй газарнуудһаа бэшэ, нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха:

а) холбоото уласай хуули ёһондо үндэһэлһэн шалтагай байбал, зууршалга бариһан хүндэ зууршалгадань ямар шалтагаар арсалта хэбэб гэхэн мэдээ, - зууршалгын ороһоной үдэрһөө литын 30 үдэрэй болзорто эльгээхэ;

б) зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай үгы байбал, газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулһанай шийдхэбэри абажа гү, али газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулхаһаа арсаһанай шийдхэбэри – зууршалгын ороһоной үдэрһөө литын 30 үдэрэй болзор соо эльгээхэ.

3.3. Хүдөө ажахын шэглэлэй газар гү, али иимэ газарнуудай бүридэлдэ байһан газарай участогуудые (саашадаа - хүдөө ажахын шэглэлэй газарнууд), хүдөө ажахын сабшалан таряалангуудай гү, али иимэ газарнуудай бүридэлдэ ороһон газарай участогуудые, нэгэ янзаһаа нүгөө янзада:

3.3.1. зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай байбал, зууршалга бариһан хүндэ зууршалгадань ямар шалтагаар арсалта хэбэб гэхэн мэдээ, - зууршалгын ороһоной үдэрһөө литын 30 үдэрэй болзорто эльгээхэ;

3.3.2. Зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай үгы байбал:

а) зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай байбал, зууршалга ба-риһан хүндэ зууршалгадань ямар шалтагаар арсалта хэбэб гэхэн мэдээ, - зууршалгын ороһоной үдэрһөө литын 30 үдэрэй болзорто эльгээхэ;

б) зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай үгы байбал, Буряад Уласай Толгойлогшодо хүдөө ажахын шэглэлэй газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай тусхай мэдүүлгэ - зууршалгын ороһоор 10 ажалай үдэр соо хандаха.

3.3.3. Хүдөө ажахын шэглэлтэй газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай Буряад Уласай Толгойлогшын зүбшөөлөө үгэбэл, газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай хуули ёһоной түлэб бэлдэжэ – Буряад Уласай Толгойлогшын зүбшэлөө үгэһэн үдэрһөө эхилжэ, ажалай 5 үдэрэй туршада эльгээхэ.

3.3.4. Буряад Уласай нэгэ янзын газарһаа нүгөө янзын газарта оруулха тухай Хуули ёһоной хүсэндөө ороһон үдэрһөө эхилжэ, ажалай 5 үдэрэй туршада - газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай Шийдхэбэри абана.

3.3.5. Хүдөө ажахын шэглэлтэй газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай Буряад Уласай Толгойлогшын зүбшөөлөө үгөөгүй һаа, арсаһан тухай Шийдхэбэри Буряад Уласай Толгойлогшын зүбшөөлөө

үгөөгүй үдэрhөө эхилжэ, ажалай 5 үдэрэй туршада арсаһанай Шиидхэбэри абаха.

3.4. Хүдөө ажахын шэглэлэй сабшалан, бэлшээрийн гү, али иимэ газарнуудай бүридэлдэ ородог газарнуудай участогуудые гү, али хүдөө ажахын шэглэлэй газарай бүридэлдэ ороһон газарай участогуудые (саашадаа – хүдөө ажахын сабшалан, таряалангай газарнууд) нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай зууршалгын оробол:

3.4.1. Зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай байгаа болбол:

а) зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай байбал, зууршалга бариһан хүндэ зууршалгадань ямар шалтагаар арсалта хэбэб гэһэн мэдээ, - зууршалгын ороһоной үдэрhөө литын 30 үдэрэй болзорто эльгээхэ.

3.4.2. Зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай үгы болбол:

а) зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай байбал, зууршалга бариһан хүндэ зууршалгадань ямар шалтагаар арсалта хэбэб гэһэн мэдээ, - зууршалгын ороһоной үдэрhөө литын 30 үдэрэй болзорто эльгээхэ;

б) зууршалгада арсалта хэһэнэй үндэһэн шалтагай үгы байбал, Буряд Уласай Толгойлогшодо хүдөө ажахын шэглэлэй газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай тусхай мэдүүлгэ - зууршалгын ороһоор 10 ажалай үдэр соо хандаха.

3.4.3. Хүдөө ажахын шэглэлтэй газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай Буряд Уласай Толгойлогшын зүбшөөлөө үгэбэл, газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай хуули ёһоной түлэб бэлдэжэ – Буряд Уласай Толгойлогшын зүбшэлөө үгэһэн үдэрhөө эхилжэ, ажалай 5 үдэрэй туршада эльгээхэ:

а) Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманда хүдөө ажахын сабшалан, таряалангай шэглэлэй газарнуудые үгэхэ арга боломжо тухай зууршалга – Буряд Уласай Толгойлогшын зүбшөөлөө үгэһэнэ үдэрhөө эхилжэ ажалай 3 үдэрэй туршада хэхэ;

б) Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай зүбшөөлөө үгэһэнэй зууршалгын абтабал гү, али абтаагүй болбол, Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай зууршалга абаһан үдэрhөө эхилжэ, ажалай 20 үдэрэй туршада абтаагүй һаань, Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай абаһан зууршалга соо хэлэгдэһэн мэдээнэй «а» дотор пунктда хэлэгдэһэнэй ёһоор, Буряд Уласай хуули ёһоной түлэб – ажалай 5 үдэр соо бэлдэхэ;

в) Оросой Холбоото Уласай Хүдөө ажахын яаманай хүдөө ажахын шэглэлэй хүдөө ажахын шэглэлэй газар ондоо янзада оруулхаһаа арсаһанай Шиидхэбэрийн ажалай 5 үдэрэй туршада абтабал;

г) Газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай Шиидхэбэри абтабал – Буряд Уласай газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай Хуули ёһоной хүсэндөө ороһонһоо эхилжэ ажалай 5 үдэрэй туршада абтаха.

3.4.4. Хүдөө ажахын шэглэлтэй газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха тухай Буряд Уласай Толгойлогшын зүбшөөлөө үгөөгүй һаа,

арсаһан тухай Шиидхэбэри Буряад Уласай Толгойлогшын зүбшөөлөө үгөөгүй үдэрһөө эхилжэ, ажалай 5 үдэрэй туршада арсаһанай Шиидхэбэри абтаха.

3.5. Зууршалга бариһан зондо газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулһан тухай гү, али оруулхаяа арсаһан тухай мэдээ – шиидхэбэрийн абтаһан үдэрһөө эхилжэ, ажалай 5 үдэр соо эльгээгдэхэ.

3.6. Газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулха Шиидхэбэринүүдэй болон газар нэгэ янзаһаа нүгөө газарта оруулхаһаа арсаһанай Шиидхэбэринүүдэй тоолбори ябуулна.

3.7. Газар нэгэ янзаһаа нүгөө янзада оруулһанай Шиидхэбэри Шиидхэбэрийн абтаһан үдэрһөө эхилжэ ажалай 5 үдэрэй туршада сахим янзаар Оросой Холбоото Уласай Засагай газарай кадастрын тоосоондо оруулхыень, холбоото уласай гүйсэдхэлэй засагай эмхи зургаануудта (нютаг можонуудайнь эмхинүүдтэ) гүрэнэй эрхэ мэдэлэй тоосоондо абтахыень, Хүдэлэсгүй зөөрийн гүрэнэй Нэгэн тоолбори соо мэдээ оруулхыень ажалай 5 үдэрэй туршада эльгээхэ.».

3. Тус тогтоол албан ёһоор толилогдоһон үдэрһөө хүсэндөө орожо, 2026 оной мартын 1-һээ эрхэ мэдэлэй харилсаануудта хүсээ дэлгэрүүлхэ.

**Буряад Уласай Толгойлогшо -
Буряад Уласай Засагай
газарай Түрүүлэгшэ**

А. Цыденов

Эд зөөрийн ба газарай харилсаануудай яаман түлэб бэлдэбэ
тел. 21-54-88

ои2